

יו"ר מועצה: אבי ארז
ereza100@gmail.com

עורך: יוסי רזי
razyf@013net.net

עלון מספר 63

לשכת הנשיא ויצמן לשכת נתיבי השלום לשכת בנימין דה רוטשילד לשכת המדע רחובות
לשכת ראשונים לשכת מצאנו יין לשכת נס לשכת מעגלים לשכת כרמים לשכת הבה נגילה
לשכת יבנה וחבריה

אב תשפ"ה

העלון הדיגיטלי

אוגוסט 2025

תוכן עניינים

חלון לעלון – יוסי רזי

דבר יו"ר המועצה – אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה:

- נס – ערב של קרבה, הקשבה ותוכן משמעותי – נינה לוי
- הנשיא ויצמן – מפגש לשכה יולי 2025 - יוסי זיו
- מעגלים – העולם מצחיק אז צוחקים ("הגששים") - גלית גולוב
- נס - "שעה של טוב" עם חברינו בהוסטל בנס ציונה – מלכה סולומונוביץ'
- מצאנו יין ומעגלים במפגש ט"ו באב - ישראל פרקר
- חנים – משה ולרשטיין
- עופרה דוד – מה זו אהבה
- מעגלים ומצאנו יין - פרי האהבה בלשכות "מעגלים" וב"מצאנו יין – גלית גולוב

עוד אחד – ענת קורן

מים וחשמל, גיאופוליטיקה בתנאי שינוי אקלים בפורטוגל - שוקי ברנדויין

לשרוף את העולם – יאיר שרן

בכורי ענבים ברחובות - יעקב פיכמן

לטיפה – משה סמילנסקי

סדרת כתבות על בני העדה האתיופית - צבי תדמור

ביוגרפיה של זכריאס יונה – גדעון אגז'ה

ביוגרפיה של טקלה צ'יקול – גדעון אגז'ה

חלון לעלון

יוסי רזי

ברחובות הלך לעולמו אבי קרן. בן 91 היה במותו.

חיוו כאילו נגזרו מתוך סרט:

הוריו היו ממייסדי המושבה והוא נחשב לאחר מהילדים הראשונים, הצברים, של דור ההמשך.

גדל לתוך האווירה החקלאית של ימי המנדט הבריטי בארץ.

איש אדמה מובהק שעסק בגידולי קרקע שונים והיה במשך עשרות שנים יו"ר המועצה החקלאית בעיר

איש של צבא וביטחון, סא"ל בדרגתו הצבאית – לחם כמ"פ במלחמת ששת הימים וכבש עם פלוגתו את מוצב הרדאר, קיבל צל"ש על פעולה זאת. לקח חלק במלחמת יום הכיפורים ובמלחמת לבנון הראשונה. בהמשך הקים ופיקד על המשמר האזרחי ברחובות.

איש של משפחה ענפה ואוהבת.

איש של חברים שהקיפו אותו מכל עבר.

איש של סיפורים וחוש הומור.

איש של טיולים בארץ ובחו"ל וצילומים רבים שעשה בכל רחבי תבל.

ביום ששי האחרון עוד ישב עם משפחתו ובדק והנחה את ילדיו מה לעשות במטעים. ודקות לאחר מכן, בעת שמיעת החדשות, נפטר במושב. מות נשיקה, יש שיגידו.

דוגמא לכולנו לחיים אמיתיים ושלמים, יגידו אחרים.

יהי זכרו ברוך

דבר יו"ר המועצה

שלום חברים

הקיץ בעיצומו, וגל חום כבד עובר עלינו. עם זאת אנו ממשיכים בפעילות החברתית וההתנדבותית. הלשכות חגגו את ט"ו האב במסיבות עליזות בסימן אהבה. יחד עם השמחה והטוב, לא שכחנו את החטופים בתפילה לשחרורם בקרוב. דיווח מפורט על הפעילויות - בהמשך. קבינט המלחמה של בני ברית ממשיך בפעילות העברת תרומות לתושבים מפונים בערים שנפגעו מטילים במלחמת "עם כלביא". השבוע קיבלנו מכתב הוקרה מראש עיריית ראשון לציון. מכתבים דומים התקבלו בהנהלת בני ברית מעיריית רמת גן, פתח תקוה וחולון. מכתב תודה על תרומתנו התקבל גם מיו"ר עמותת ידידי בי"ח סורוקה.

ג' בתמוז תשפ"ה
29 ביוני 2025
3500-0010-2025-0001848

לכבוד
מר אבי ארז
בני ברית ישראל

09 יולי 2025

הנדון: מכתב תודה והערכה על תרומתך

שלום רב,
ברצוני להביע את תודתנו העמוקה והכנה על תרומתכם הנדיבה בסך 25,000 ₪, אשר הוקדשה לרכישת ציוד חירוי עבור מחקר רפואי. תרומתכם אינה רק מחווה של נדיבות, היא השקעה ישירה בעתיד הרפואה בנגב ובבריאות תושבי האזור כולו, בזכות תמיכתכם, אנו ממשיכים לקדם מחקרים חדשניים. לשפר את איכות הטיפול הרפואי ולהעניק תקווה לעשרות אלפי מטופלים. בשם כל צוות הבית חולים החוקרים והקהילה כולה, תודה מעומק הלב על אמונתכם, מערבותכם ותמיכתכם המתמשכת.

וברוח התקופה: שדעו ימים טובים ושקטים, בריאות ובשורות טובות.

בהערכה רבה,

מ"מ מנהלת העמותה

אשר גרינבאום
יו"ר העמותה

לעמותה אישור מס הכנסה לעניין תרומת לפי סעיף 46 לפקודת המס

כתובת: רח' הכרמל 20, ראשון לציון 75264 טל: 03-9547772 פקס: 03-9547133
כתובת אינטרנט: WWW.RISHONLEZION.MUNI.I מייל: rezk@rishonlezion.muni.il

צעד לפני
בשביל הבריאות שלך

ת.ד. 151 באר שבע 8410101 טל: 08-6403082 פקס: 08-6277364 www.soroka.co.il

עוד נראה ימים טובים

אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה

לשכת "נס" - ערב של קרבה, הקשבה ותוכן משמעותי

כתבה נינה לוי

את המפגש החודשי של לשכת נס ב 19.7.25, פתחה הנשיאה מלכה סולומונוביץ בתפילה להחזרת החטופים, סיום המלחמה, חזרת החילים בשלום הביתה, חזרת המפונים לבתיהם ובריאות לכולם. המפגש התחיל באווירה נעימה וחמימה סביב שולחן משותף, כשחברי הלשכה

הכינו ארוחה "על האש". השיחה הפתוחה בזמן הארוחה תמיד יוצרת תחושת ביחד ומחזקת את הקשרים בינינו.

לאחר הארוחה עברנו לחלקו השני של הערב – חלק מעמיק ומעורר מחשבה. חברתנו יפה גולדפוס נתנה הרצאה

מרתקת על מרכז סיוע "תאיר" קו 1202 – קו הפועל בהתנדבות לטובת נשים וגברים המתמודדים עם פגיעות מיניות. היא הציגה בפנינו את פועלו הרחב של המרכז, שמהווה כתובת משמעותית ברגעים קשים וכואבים. המרכז מעניק מענה אנושי, מקצועי ותומך לאנשים שנמצאים בצמתי חיים מורכבים, לעיתים ברגעים הכי שבריריים שלהם.

ההרצאה פתחה פתח לשיח פנימי וחברתי על נושאים שלרוב נותרים בשוליים, והדגישה את החשיבות שבמודעות, הקשבה, ויכולת להיות שם – עבור עצמנו ועבור אחרים. תודה ענקית ליפה על ההרצאה החשובה ומרחיבת האופקים ולמארחים שלנו ציפי ומוטי פרנק על אירוח מושקע.

מפגש לשכת "הנשיא ויצמן", יולי 2025

כתב יוסי זיו

ביום א' 20/7/2025 התכנסנו חברי לשכת הנשיא חיים ויצמן למפגש חודש יולי, לצערי עדיין בצל המלחמה הנמשכת בעזה. בפתח המפגש הזכרנו את חמישים החטופים הנמקים במנהרות החמאס

לאחר שנהנו ממתעמי החברים נמסר דוח לשכה לחברים. בין הנושאים שדווחו בענייני הלשכה אבקש לציין את הנושאים הבאים:

תרומות

לשכת נשיא ויצמן תרמה 2750 ₪ לקרן חיים לעזרה לנפגעי המלחמה.

הלשכה תרמה 2000 ₪ לגני לימן. תרומה לרווחת צוות העובדים העושה עבודת קודש עם ילדים קשיי התפתחות. מדברי ענת מנהלת המקום "תודה רבה על התרומה המדהימה הבאנו סטנדאפיסט שהצחיק את הצוות שכל כך היה זקוק לזה. אני מעריכה מאד את רגישותכם לצוות ואת תרומתכם רבת השנים".

רב שיח

נערך מפגש רב שיח בנושא "סובלנות" בהשתתפות ערה של הנוכחים.

את מפגש הרב שיח הבא בנושא " הזכות למות בכבוד – בעד או נגד" ינחה אבי ארז

התנדבות

אנחנו ממשיכים עם ההתנדבות שלנו בבית מרים מועדון לעיוור. כל הכבוד לאירית עידן על שנה שלישית של התנדבות במסירות והתמדה. השבוע הצטרפה אליה חנה פורת בהרצאה על פרשת דרייפוס והתעוררות האנטישמיות.

יישר כח לנגה וולינסקי העושה עבודת קודש בהתנדבות בגני לימן.

תרבות

בחלק האומנתי של המפגש אירחנו את גב' סולאנז' זדביל בהרצאתה המרתקת על חייו הסוערים ואישיותו המורכבת של צ'ארלי צ'פלין מגדולי היוצרים במאה העשרים. ההרצאה לוותה בקטעים מסרטיו. למרות שחלפו יותר ממאה שנים מאז הוקרנו לראשונה הם עדיין מצחיקים עד דמעות. אכן אתנחתא מרעננת בימים אלה.

לשכת "מעגלים" - "העולם מצחיק אז צוחקים" ("הגשמים")

כתבה גלית גולוב

במוצ"ש, 19/7/25 אירחו בני הזוג גולוב, את חברי בני ברית, לשכת "מעגלים" ראשלי"צ, בערב שנושאו היה הומור.

התחלנו בארוחת ערב שהוגשה במזנון חלבי משותף וטעיםםםם

רות לזר הוזמנה ע"י נשיאתנו, עופרה דוד.

צחקנו מכל הלב בהרצאתה "העולם מצחיק אז צוחקים". רות סקרה בקטעי סרטונים מימי "הגשמים" דרך יוסי בנאי, ספי רבלין, טוביה צפיר ועד ל"ארץ נהדרת", את גלגולי ההומור הישראלי.

צחקנו על עצמנו כישראלים. למדנו כי אנו תרבות בהתהוות.

ערכנו טקס חגיגי וברכנו ילידי יוני-יולי שעוטרו הפעם בשרשראות הוואי.

ולסיום העמקנו את הקשר בינינו בשיחה בקבוצות שיזמו יחד עופרה דוד וגלית גולוב. כל אחד מהמשתתפים חשף אירוע הומוריסטי מחייו, אישי או משפחתי מהעבר הרחוק/מהווה.

הודינו על הטוב.

לשכת נס - "שעה של טוב" עם חברינו בהוסטל בנס ציונה

כתבה: מלכה סולומונוביץ- נשיאת לשכת נס 28.7.2025

"לשכת נס" של בני ברית ממשיכה בהתנדבות קבועה ומחבקת עם דיירי ההוסטל לאוטיסטים בנס ציונה.

הפעם, נפגשנו תחת הסיסמה "משהו טוב" וזו גם בדיוק התחושה שיצאנו איתה בסוף המפגש.

פתחנו בפעילות "אותיות מעצימות" בהנחיית זהבה: כל חניך התבקש לסמן את האותיות המרכיבות את שמו, ולבחור ערכים ורגשות הקשורים אליהן מתוך "מחסן רגשות".

כך, למשל, אם בשמך האות א' תוכל לבחור ערך מתוך מחסן המילים אהבה, אחריות, אמפתיה. משימה לכאורה פשוטה אך מאתגרת לחניכים שחלקם מתקשים. בעזרתם של חברי הלשכה, שליוו כל חניך באופן אישי, הם בחרו מילים ששיקפו את עולמם הפנימי, והסבירו את בחירתם.

בהמשך, עברנו לפעילות מהנה של משחקי כדור:

קלענו לסל, העברנו כדור במעגל לצלילי מוזיקה, וכשהמוזיקה נעצרה – זה שהחזיק בכדור התבקש לבצע משימה קטנה ומשעשעת. נראה פשוט? לא בהכרח... סיימנו בזריקת הכדור זה לזה, כשכל זריקה לוותה באיחולים אישיים ל "משהו טוב".

הייתה זו שעה של טוב – לחניכים ולנו גם יחד.

תודה מעומק הלב לזהבה ואיציק, יפה ואלי, סילבי ואלי, נינה, מלכה ואיציק חברי הלשכה, שבאו לעשות טוב – ובלב פתוח הדגישו כמה כוח יש בנוכחות אנושית פשוטה ואכפתית.

לשכות מצאנו יין ומעגלים במפגש ט"ו באב כתב ישראל פרקר לשכת מצאנו יין

שוב הגיע מוצאי שבת חודשי ונפגשנו חברי לשכת בני ברית "מצאנו יין" בראשון לציון. הפעם זה היה ערב שמח לכבוד ט"ו באב, חג האהבה, המלא במוסיקה ובריקודים שעזרו לנו להשכיח לכמה שעות את כל הדברים הרעים המתרחשים סביבנו. ביקשו מאיתנו להגיע

בחולצות לבנות או אדומות, להשלמת האווירה.

הצטרפו אלינו גם חברי לשכת בני ברית "מעגלים". התחלת האירוע הייתה טעימה וריחנית בשפע מנות טעימות ויפות שהביאו המשתתפות והמשתתפים באירוע. חלקם מעשיי ידיהם. תודה !!

התחלנו בהרמת כוסות

לחיים ובברכות מיפה דמסקי, נשיאת מצאנו יין ועופרה דוד נשיאת מעגלים, רבות הפעילות.

בהמשך לקחה את המיקרופון לידיה הזמרת הטובה לימור פרי, הפעילה את מקור המוזיקה הרמה, שרה, הובילה לשירה בציבור וריקודים וגם שיחקה בתפקידי נשים שונות. מחיאות הכפיים והתודות עפו בשפע מכל הכיוונים..

ברכות הנשיאות היו מרגשות ואני מביא כאן רק את חלקן המקוצר:

יפה דמסקי - נשיאת לשכת "מצאנו יין" בראשון לציון:

איזה כיף שכולנו כאן חוגגים את ט"ו באב חג האהבה.

זה זמן מושלם להתחבר ולחגוג אהבה מכל הסוגים כמו שכותב משה ולרשטיין.

.....

נזכור ביחד את כל החטופים שלנו ונרים כוסית לכבודם שיחזרו בשלום לביתם.

חינם / משה ולרשטיין

מתי בפעם האחרונה אמרת
למישהו שאתה אוהב אותו,
סתם ככה?
מתי שאלת מישהו לשלומו?
באמת התכוונת.
מתי חילקת מחמאה?
בלי מחשבה לשמוע אחרי זה,
"תודה. גם אתה."

.....

ומתי בפעם האחרונה
ראית גם את עצמך?
נשמה טובה שאתה...

עופרה דוד - נשיאת לשכת "מעגלים" בראשון לציון:

מה זו אהבה?
שאלות שאנו שואלים,
ורגש שאנו שיותר ויותר להרגיש רוצים.
אהבה היא יד מושטת מילה טובה,
מבט של טוב לב טהור.
אהבה היא ליטוף בלי סיבה,
והקשבה עד סוף הדברים בלי לקפוץ עם עצמך,
אלא באמת לתת מקום לאדם שאיתך.

.....

מאחלת לנו להתאמן באהבה נקייה מהלב,
לשפר את המידות שלנו כל יום מחדש
ולהעביר לדורות הבאים את ערכי האהבה
דרך דוגמה אישית והרבה אהבה.

תודה לכולם ולהתראות במפגש הבא של לשכות בני ברית בראשון לציון.

פרי האהבה נמצא בראשון לציון בלשכות "מעגלים" וב"מצאנו יין".

כתבה גלית גולוב צילומים דוד ויפה דמסקי

את ט"ו באב תשפ"ה חגגו יחד שתי הלשכות של בני ברית, "מעגלים" ו"מצאנו יין".

את ערב האהבה פתחו יפה דמסקי, נשיאת "מצאנו יין" ועופרה דוד נשיאת "מעגלים", שאף הקריאה שיר פרי עטה.

הרמנו כוסית, הזכרנו וביקשנו את שחרור חטופינו בעזה.

שרנו במלוא גרון ורקדנו לפי הקצב טנגו, רוק, ריקודי עם, לצלילי קולה הנפלא של לימור פרי המוכשרת. האולם קושט בלבבות אדמדמים.

שולחן כיד המלך חלקנו החברים בארוחה קלילה וחלבית.

בין עוגות הגבינה לפירות העונה רקדנו לצלילי שירים מגוונים.

לימור שרה בסגנונות שונים רוק, וקלאסי שירי א"י והלהיבה אותנו בשירים ים תיכוניים.

סיימנו במעגל גדול, חבוקים ומחזיקי ידיים.

תודה לאבי ארז יו"ר מועצת דרום ולאבי מלינסקי סגן מועצת דרום שלקחו חלק בערב המיוחד של חגיגת שתי הלשכות. תודה לצוות המארגן ולרונית ויעקב חצבני לאירוח המושקע.

היה קסם בערב הזה.

עוד אחד / ענת קורן

ובין ערבים
התר לפרסום...
יבא למנוחות...

ובחלוף שבוע
התר לפרסום...
הלניתו ותקיים...

(והמלויים)
חברי נעורים
מתרפקים על זכרונות
וספר המחזור מזכיר
במגרש הספורט
ובבית העולם,
שתמיד היו רעים
בחייהם ובמותם

אחד ועוד אחד
מאותה שכונה
באותה פתח
שחקו כדורסל במגרש
מתחו שרירים
נשאו ראש
כדררו וקלעו.

האחד חלם
פתר נסתאות
הגה רעיונות
תכנן המצאות.

השני התאמן, הוביל
רחף על גלי הקים
שאף להגביה רום
אל פסגות ההימאליה
אל הפקוד בפלגה.

לזכרם:

סמ"ר דניאל מוקנו ז"ל

סמ"ר עמית כהן ז"ל

(תיכון אורט למדעים, חולון)

23.7.2025

מיומנו של גיאוגרף

מים וחשמל,

גיאופוליטיקה בתנאי שינוי אקלים בפורטוגל.

שוקי ברנדויין

נופו הגבוה של נהר הדורו בספרד הוא של עמק נהרי רחב הנוטה לכיוון פורטוגל ושימושי הקרקע בחקלאות הינם מרעה וגידולי בעל, זיתים ואלוני שעם. בהגיע מהרמה הספרדית לפורטוגל, מתגלה נוף הררי תלול ומצוקי של חורש טבעי, כרמי זיתים ושקדים במדרונות הגבוהים אך עיקר הנוף בבואך מערבה לפורטוגל נמוך ממך. קצת מוזר להגיע לנוף ההררי מלמעלה ולגלות שגם הצבע משתנה מצהוב יבש של שדות ספרד שהצהיבו, לירוק של המטע והחורש הפורטוגלי. בהמשך מערבה, בדורו התיכון כרמים מכסים את מדרונות ההרים על מסלע צפחתי ותנאי אקלים קיצוניים מפיקים איכות יין מעולה. בציר מוקדם, יינות נתזים, יינות פורט, וינו וורדה (יין קליל צעיר) ורוזה. ככל שתד עם הנהר, יתמתנו השיפועים ויתרבו הכפרים לאורך הנהר. בפורטוגל נופי זרימה של מים רגועים ושלווה אופפת. מתחת לפני הנהר, נוצרים מתחים ובעיות גיאופוליטיות בין המדינות.

בחצי האי האיברי נהר גדול אחד זורם לים התיכון והוא נהר האברו, 4 נהרות זורמים מספרד לאוקיאנוס האטלנטי, 3 מהם חוצים את פורטוגל, אחד מהם נהר הדורו. לנהר הדורו אגן ניקוז של כ 100,000 קמ"ר. אורכו 900 ק"מ, בו הוא יורד מגובה 2,100 מ'. תארו נהר שמתחיל במוצב החרמון הישראלי ונשפך לים בשארם אל שייח', אגן הניקוז שלו גדול פי 5 משטח מדינת ישראל וספיקתו 800 קוב לשניה, פי 50 מנהר הירדן בשנה טובה, גדול ממנו האמזונס שספיקתו גדולה פי 150 לפחות. גילו של הנהר הוא קנוזואי, כ- 65 מיליון שנה, בדומה לנוף הנחלים הוותיקים אצלנו.

שם בספרד מתחיל הנהר לזרום מזרחה אך מתעשת ומסתובב מערבה, מנקז הפשרת אביב של שלגי הרים וממטרים מקומיים ושם עיקר שטח אגן הניקוז, אזור לוחט בקיץ ודל גשמים. במצב זה ניצבת ספרד בעמדת שליטה על מקור מים וממעטת לשחרר מים לפורטוגל, להוציא זרימות כפיות עקב אירועי סופות ושיטפונות המסכנים תשתיות הידרולוגיות וסביבתיות. ספרד נאלצת לבצע Spillage – שחרור מיידי שנועד למנוע קריסת תשתיות בספרד אך מסוכן בפורטוגל.

במאה הקודמת התרחשו מספר הצפות בעיר פורטו ללא התראה מוקדמת, מפלס הזרימה עלה בכ- 30 מ' (1907), תושבים פונו, חביות של יין נסחפי מהמרתפים והדגים בנהר קיפצו שיכורים. הרס תשתיות כבד נמדד בפורטוגל. הצפה אחרונה התרחשה בעקבות סופת Justin 2021.

פורטוגל יצאה מנחשלות רבת שנים וצריכת המים בה עולה בעוד השינוי האקלימי המתחולל מגביר צריכה, אידי וועקה, מפחית את גשמי הקיץ ואת זמינות המים עד כדי מחסור במים בעונת הקיץ ומגביר אירועי זרימות קיצון ושיטפונות. שתי המדינות מוצאות עצמן תלויות בספיקת הנהר, במצב של כלכלת מים וכל טיפה חשובה, כל צד מבקש להבטיח את האינטרסים שלו והגמישות מתפוגגת. בשנת 1998 נחתם הסכם אבופיירה בו ספרד מחויבת לשחרר כמות שנתית לפורטוגל, מים שמנוצלים להפקת חשמל בשתי המדינות ולתחבורה נהרית/תיירות בפורטוגל אשר השכילה לשלב תאי ציפה בסכריה. כמו כן מחויבת ספרד לתת התראה מתאימה על כוונתה לשחרר מים מסכריה באירועי זרימות קיצון ולאפשר לפורטוגל להיערך בהתאם ולשחרר מים מסכריה לפני הגעת העודפים הספרדיים. ספרד עומדת בכמות בו היא מחויבת בסקלה של כמעט... בערך, אולם הבעיה היא שספרד משחררת מים לפורטוגל ע"פ שיקולי רווח כלכלי של הפקת חשמל בשעות שיא של צריכה ומחיר ולא ברציפות או ע"פ שיקולים אקולוגיים, כך שזרימת הנהר בפורטוגל היא 'זרימה פועמת' בשליטת ספרד. כל פעימה היא אנרגטית ובעל השלכות.

אגני ניקוז משותפים

סדר הזרימות

סכר גבול הידרואלקטרי

ספרד קשוחה ונוצרים מתחים סביב התנהלותה ההידרו-פוליטית, ביחוד בעונות היובש, מולה פורטוגל הדורשת הזרמה יציבה ואחידה (לצורך ניהול משאביה, כמו שייט), דורשת שקיפות בנוגע מדיניות ספרד בניהול הסכרים וגם את עדכון האמנה והתאמתה לשינויי האקלים. לספרד אין ענין בהתדיינות מחודשת ותקבע רף מחיר גבוה.

נראה אפוא שפורטוגל קידמה את עצמה לחזית יצור החשמל האינולוויבי באירופה, במגמה להתייעלות אקולוגית במצב של שינוי אקלים דינאמי ועוסקת בפיתוח נרחב של טורבינות הרריות על פסגות וקווי רכס. המסר הציבורי היה בסגנון 'עולה עכשיו יותר, בשלב הפיתוח, אך יוזלו המחירים בשלב היצור'. כך הפך הציבור שותף בפרויקט החדשני של יצור חשמל אקולוגי מרוח, מזכיר קצת 'לופטגשפט', עסקי אוויר, במקור היידישאי - ריקים מתוכן ועיקרן אשליה, והבינלאומי – עסקאות ספקולטיביות מתוחכמות מעבר לגבול המוסר והסכנה, ויש אלו הרואים בכך עסקאות של יהודים.

תוך כדי התהליך, בשנת 2011 מכרה החברה **EDP** ענקית האנרגיה בפורטוגל, רבע ממניותיה לחברה הסינית **China Three Gorges (CTG)** המתמחה בתחום פיתוח ויצור חשמל אינולוויבי, כעבור שנה רכשו רבע ממניות **REN** חברת הולכת החשמל הלאומית, בהמשך ביקשו הסינים לרכוש מניות נוספות בסבבים נוספים, אך נחסמו בשנת 2018 כדי למנוע מסין להפוך לבעלת שליטה יחידה ביצור החשמל בפורטוגל.

במחשבה נוספת:

בחלוף עשור שנים של פיתוח ויצור נרחב, כאמור, פורטוגל ממוקדת בחזית הטכנולוגית שסין כנראה מאחוריה ומסתבר שסין גם מאחורי הרווחים, התבדו ציפיות הציבור להוזלת מחיר החשמל. החשמל אקולוגי אך הרווח כמו בעסקי אוויר, זוכים בו אחרים.

תהליך זה מעלה חשש לגבי היווצרות מונופול שליטה על משאב לאומי של מדינה קטנה באירופה, או לפחות תלות מוגברת. כך עברו הרווחים בלי תועלת לטווח ארוך, שלא לדבר על חוסר וודאות לגבי שליטה בטכנולוגיה ובידע. נניח שבוקר אחד, נציג סין יציע לנציג פורטוגל באו"ם להצביע באופן כזה או אחר בהצבעות מסוימות כדי להימנע מבעיות אספקת חשמל שעלולות לפגוע בתעשייה וקווי היצור בפורטוגל... פורטוגל יכולה

להתעורר כ'שבוייה של סין'. באיור נראית פורטוגל אוחזת בחשש את EDP החברה הלאומית לאנרגיה, בעוד הדרקון הסיני מושך בחוטים ונתוני המערכת, כמו הרווחים, עולים בבייג'ין.

ורק לאחרונה:

בעקבות הפסקת החשמל הנרחבת שחוו ספרד ופורטוגל באפריל 2025, התגלו באירופה רכיבים חשאיים במערכות ההמרה של אנרגיות סולאריות סיניות שמאפשרות גישה ושליטה מרחוק על תשתיות קריטיות, ללא ידיעת הלקוח (כמו מבצע הביפרים בלבנון). גובר החשש לחוסר שליטה ממשלתית במערכות לאומיות ועולים סיכונים לפעילות סייבר, שיבושים מרחוק ופגיעה ביציבות הרשת.

למרות זאת, לא התקיימה פגיעה ממשית או השתלטות על מערכות החשמל, ולא קם עדיין קול בפורטוגל הקורא לפירוק השותפות האסימטרית או ביטולה, אך בהחלט יתכן שמדינות כמו פורטוגל יפכו ל'פרוקסי' של המדינות הסיניות בתחומים בינלאומיים.

*איור בזכויות שמורות ש.ב.ב.מ

לשרף את העולם/ יאיר שרן

הילד צרח
אם לא תרשו לי
אשרף את העולם
רוצה לצאת לטייל
יחד עם כלם

המתבגר זעק
אני כבר גדול
הכל אני יכול
די נמאס עם כל המגבלות
שישרף העולם
אני יוצא לבלות

הבוגר התמרד
הכל כאן נורא
הכל כאן איום
מטמטמים מכל עבר
בכל מקום
שישרף העולם
נברא הכל מחדש
כמו בזמן נח והתבה
אתרוח בעולם חדש
שיבוא עלי לטובה

הקשיש הכסוף מעט רגוע
תחת גפנו ותאנתו
מחפש לו מפלט מתלאות יום יומו
אשרף את העולם
הוא אומר לעצמו
אבלה, אתפרק, אבזבז את כספי

בכורי ענבים ברחובות

יעקב פיכמן

הסופר יעקב פיכמן כתב על ימי שהותו במושבה רחובות ב-1919. שהה בה עם זוגתו שנה אחת בלבד ומצא עניין באנשים שפגש ברחובות. ואכן, סופרים ומשוררים רבים מצאו את מקומם ברחובות.

הקיץ מלאו שלושים שנה לבציר הענבים ההוא, לימים בהם קם והיה לזמן קצר חלום חיי, ואבוא עם ביתי לשבת בבית על הגבעה, אשר בקצה המושבה, והבית מראה טירה לו, והוא עומד בודד בפרשת הדרכים לעקרון וליבנה. עצי שקדים יכתירוהו מסביב ומאחוריהם יוריקו כרמי הגפן עד סלעי האופק. בבוקר בבוקר, עוד הטל על הארץ, יוצאות הילדות ומביאות עם הענבים הצוננים, אשר כל עסיס האדמה המתוק מאיר באשכולותיהם. והבית כאילו גם הוא נמלא אז עסיס העולם, צהלת האדמה הזאת, אשר רק פה אהבתיה, ידעתיה, ואדע כי לא תהיה עוד חדווה בחיי בלעדיה.

ברוך האיש משה סמילנסקי, אשר נטעני בקרן ברכה זו, ולו גם רק לשנה אחת בחיי. האם לא הייתה הגבעה הזאת אשר בירכתי רחובות פסגת אשרי, פסגת חיי?

כה מלאים, שיקויי שמש ושיקויי דממה היו הימים ההם. ואף אם רבה עבודתי, כי הוטל עלי אז לערוך בבת אחת שני כתבי עת – "מולדת" ו"מעברות" – לא עייפה נפשי למלאכה, ובחדר, שאכסדרתו פונה לגן השקדים, והוא מנושב כולו נשימת ים, ישבתי שעה אחר שעה, עד אם באה בת שבע ומשכה אותי בתוכחת מוסר קלה, שאני שקדן ביותר, לשתיה תה, בעוד השמש כבר קרובה לשקוע.

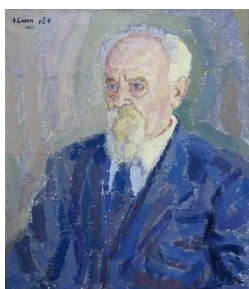
שם, בפרוזדור הארוך, שקרקעו האדום הזהיב בזוהר השקיעה, ישבתי עמה, בעוד הילדים מנצנצים בין האילנות, ובשבתנו יחד יהיו לנו הרגעים רגעי שבתון, רגעי חג. הנה פנה היום. יום שלא עבר לבטלה. השמש צוללת מהר מעבר לחולות, ואני לאחר ששלחתי על ידי בעל הדיליז'אנס, שהיה אחד ממקורבי, את מספר הגליונות לבית הדפוס, דעתי טובה עלי. אולי מעולם לא האמנתי שבגרתי לעבודה, בגרתי לאושר, כמו בימים ארוכים ההם.

יש שאנו מוזמנים לתה הערב אל משפחת אהרוני. מלבד משה סמילנסקי, טוביה מילר, הקרובים לי, הרי זה הבית, שאנו מבקרים אותו ברצון. אהבנו את המשפחה כולה, ואני הוקרתי ביותר את האיש אהרוני. זה שהומור וקפדנות נתגלו בו כסגולה אחת – היא שעשתה אותו לאיש תמהוני, אך מקורי כל כך. מה שראה גם את בעלי החיים דרך אספקלריה של הומור וחיבה, פסק לו קסם של חוקר ופייטן יחד. בו נתגלמה הזיקה החדשה אלי העולם, שאנו מבחינים אותה כיום במיטב בני נעורינו.

כשרעייתי יוצאת אלי, אני מרים בלי משים את עיני אליה, ולבי שוב נפעם מאותו זוהר מופלא, שלבשה בימים ההם- כאילו משהו נתחדש בה, ואני לא הרגשתי בחידוש זה עד בואנו הנה. אין זאת כי אם חל חוק בשילות, כמו בפרי, ביפי אשה, כאילו כל רוח בתוליה ועלומיה לא היו אלא פתח פריחה לבכורי יפיה ובכורי נפשה, שבאו לה עתה כתומם. ואולי יש לכל תקופה בחיינו תור בכוריה.

אהרוני מקדמנו תמיד בצהלת לב ובקולי קולות, בהתפעלות נפרזת, המתבטאת בלשון ת"נכית

מדוקדקת ביותר. כמו תמיד, אין להבדיל בהן. כמו בדבריו בכלל, את ההומור מן הרצינות; את הכוונה מן ה"דקדוק"; אכן הוא פועל בכל מראהו בבליטות פניו ובבליטות ניבו כגוש טבע פלאי, כאחד הסלעים, כצמח אכסוטי ענקי, לא, הוא אינו מטיל שעמום כל עיקר.

איזה עושר של חיות, של ביטוי בקול רועם זה, בפנים מנומשים, צחקניים אלה, שאף עצום מתנשא ביניהם. רעייתו הנבונה, השומעת מתוך התפעלות עצורה את בעלה והיא גם העוזרת כנגדו מתוך סבלנות שאין לה שיעור. ואביה הזקן גולדין, אדם מתון, טוב שכל, מהווים הווייה הרמונית, וטוב לשבת בחבורה זו לגלגל שיחה לא מאונסת. הנה נגמר יום העבודה לשנינו, ושלוות הערב הכפרית יורדת עלינו, כשהיא שופעת צינה ומנוחה.

בשעת ערב מאוחרת יותר פעמים עולה אלינו סמילנסקי, והוא עדיין במלוא עלומיו, ישר קומה, שזוף כולו וכמו ריח שמש וריח אדמה לו. הוא קרוב לשנינו מאז, ובקרבתו האוויר מלא תמיד חמימות- מה מאד שמחתי תמיד לקראתו! הוא שליווה את כל איש לב, כל יד יוצרת בארץ באור עיניו, וכבר אז ניכר בשפע נפשו, כאיש שבו נתגלמה ברכת אדמה לה נשבע אמונים.

יושבים אנו על המרפסת הגבוהה שלפני הבית, בעוד שהאפלה למטה סוככת על המושבה, רכה טלולה. מלאה רחש סודי- זה רחש האדמה, ריח העשב שנשתרר, שהוא ריח ילדותנו בשדי הערבה הרוסית, עליה גדלנו שלושתנו. כל זה מלא כוונה ומלא עומק כל כך, שיש ואנחנו יושבים ארוכות ואיננו מוציאים הגה מפינו.

באין איש עוד אתנו, הילדים ישנים, והבית כולו עטוף דממה זכה, אנו יושבים לבדנו על האכסדרה, ועינינו טובלות בגני השפלה כבמצולות עמוקות. ויש שהיא מנמנמת קלות בהשעינה את ראשה על כתפי. אותה שעה אני מרגיש את העולם, נשען, מלא עתרת עלי – ואיני נע, כמו מפחד, שמא יתמוטט תחתי יסוד חיי הנאמן ביותר.

לטיפה

משה סמילנסקי

משה סמילנסקי כתב את הסיפור על לטיפה, נערה ערביה, שהתרחש במושבה רחובות, בתר"ע - 1910. לנוחות הקריאה הוספתי אותיות וו ו- יוד, המקובלים בכתיב מלא.

"מי שלא ראה את עיני לטיפה- לא ראה עיניים יפות מימיו".

ככה הייתה אומר בעודני נער צעיר. ולטיפה אז ערביה צעירה, בתולה-ילדה.

והרבה שנים עברו ועודני אומר זאת גם עתה.

ימי טבת:

עמדתי בשדה, בראש חבורת ערבים, והכשרתי את אדמתי לנטיעת כרמי הראשון. הלב היה מלא רגשות חג, וחגיגית כמוני הייתה גם כל הסביבה. יום יפה ובהיר. האויר צח ונקי, חם ובריא. השמש עמדה במזרח ותשפוך על כל היקום אור זוהר אדמדם; הריאה נשמה ברווחה, כאילו אמרה לבלוע את כל האויר פעם אחת, והכל מסביב היה ירוק. על הגבעות שאינן נעבדות צמחו פרחי שדה שונים, מלאי חן ויופי.

בין הערביות, אשר לקטו את האבנים ו"האינז'ל", ראיתי ערביה חדשה אחת. זו הייתה נערה צעירה כבת ארבע עשרה, זקופה, מהירה, לבושה כתונת כחולה, ומטפחת לבנה כסתה בקצה האחד את ראשה, ויתר הקצוות נפלו וירדו מעל ראשה על שכמה.

מה שמך? – שאלתיה, כדי לרשום את שמה.

פנים קטנות, שחרחרים ומלאי חן, פנו אלי ושתי עיניים שחורות הבריקו. לטיפה!

ועיניה היו יפות: גדולות, שחורות, בוערות; מתוך בבותיה נזרקו רסיסי שמחה, חיים ותאוה.

בתו של שייך סורבג'! – אמר אטלה, ערבי צעיר, אשר עמל ברגע זה בעקירת אבן גדולה. אמרתו נזרקה באויר כלאחר יד.

"כשני כוכבים בליל קיץ יפה..." סלסל אטלה בקולו היפה והעז ואגב שירה רמז לי בעיניו...

מצאתי ענין חדש בעבודתי: כשהיה לבי כבד ורוחי נעכר, הייתי מביט אל לטיפה, ויגוני ועצבוני סרו מעלי כמו ביד קוסמת. ולעיתים קרובות הרגשתי את מבטה של לטיפה, כשהיא מציצה אלי. ולעיתים קרובות הרגשתי את ברק עיניה החם. ויש אשר מבטה היה עצב.

רכבתי על חמורי הקטן והאפור, ללכת השדה. ליד הבאר פגשתי את לטיפה. כד מים על ראשה. היא מביאה מים לפועלים.

מה שלומך, לטיפה?

אבי אינו מניחני ללכת לעבוד...

המלים המעטות פרצו מתוך פיה במהירות. כאיש המוציא מתוך לבו דבר, אשר הציק לו זה כבר. וקולה היה עצוב, כאילו קרה לה אסון.

הלא טוב לך לשבת בית מלעבוד?

לטיפה הביטה אלי, עיניה כהו מעט, וכעין צל עבר עליה. רגעים אחדים החרישה.

אבי רוצה לתת אותי לבנו של השייך מאגר. ואת? טוב לי המוות...
ושוב החרישה. ואחר כך שאלה:
חווג'ה האמת הדבר, כי אצלכם לוקחים רק אחת?
רק אחת, לטיפה.
ואצלכם אין מכים?
לא, איך אפשר להכות את זו, שאתה אוהב אותה, את זו האוהבת?
אצלכם לוקחות הנערות את אלה שהן אוהבות?
בוודאי.
ואותנו מוכרים כחמורים...
עיני לטיפה היו ברגעים האלה עוד יותר יפות, יותר עמוקות ושחורות.
אבי אומר, הוסיפה אחרי רגע, כי היה נותן אותי לך, לו היית מוסלימי...
לי?
למרות רצוני פרץ צחוק מפי. לטיפה הביטה אלי. עיניה נתמלאו כאב עמוק.
לטיפה, אמרתי, היי ליהודית ואקחך...
אבי יהרגנו, אותי ואותך...
למחרתו בא השייך סורבג'י אל כרמי.
איש זקן בעל זקן לבן ויפה, "תרבוש" גבוה על ראשו, רוכב על סוסה לבנה ודוהרת, אשר רקדה
ורתחה תחתיו...
הוא ברך לשלום את הפועלים, וכולם השתחוו לו בהכנעה יתרה והחרישו. עלי הביט כועס ורוגז
במקצת ויברכני מתוך חריקת שן. אני עניתי בקרירות יתרה. בין המושבה ובין השייך לא היה
שלום: הוא שנא את היהודים שנאת קנאי.
כשראה השייך את בתו כעס ורגז עוד יותר.
הלא ציוויתך לבלי ללכת אל ה"יהודי"? גער השייך בבתו. ואל הפועלים אמר:
יתביישו המוסלימים, המוכרים את עבודתם ללא מאמינים: ומקלו אשר בידו פעל פעמים אחדות
על ראשה ועל שכמה של לטיפה...
כעסתי, וגם עשיתי תנועה לעברו, אבל עיני לטיפה השחורות, המלאות עצב ודמעה, הביטו אלי
כמו בתחנונים: שתוק!
השייך ובתו הלכו. הפועלים החליפו רוח. השייך סורבג'י רע ואכזר! אמר האחד.
הוא כועס על כי אבדה לו האפשרות לקחת פועלים בחצי המחיר, להעבידם עבודת פרך מנשף
ועד נשף... היהודים מתחרים, אמר השני.
ואני יודע, מדוע התרגז כל כך היום... אמר אטלה וצחוק של ערמה ריחף על שפתותיו.
לטיפה לא הוסיפה לעבוד.

פעם, לאחר כמה שבועות, כשיצאתי אחרי הצהרים מן הבית אשר אכלתי שם, פגשתיה. היא ירבה בחוץ על הקרקע, ובידיה היו עופות למכירה. כשראתני עמדה. עיניה היו יפות יותר ועצבות יותר.

מה שלומך, לטיפה?

תודה חווג'ה.

קולה רעד.

ולפעמים קרובות הייתה לטיפה מביאה עופות למכירה, ודווקא בשעת הצהרים...

פעם הגיד לי אטלה:

חווג'ה, לטיפה הלכה לאגר, בנו של השייך נשא אותה... קטון ומכוער...

הרגשתי כמו דקירה בלבי.

אחרי כן שמעתי, כי ביתו של בעל לטיפה בער באש, כי לטיפה ברחו לבית אביה והחזרה אל בעלה בעל כרחו...

עברו שנים אחדות. אני גרתי בביתי אשר בניתי לי, בשל עיניים שחורות אחרות שכחתי את עיניה של לטיפה.

פעם, כשיצאתי בבוקר החוצה, מצאתי שתי ערביות זקנות מחזיקות עופות.

מה רצונכן?

מעל הקרקע התנשאה ערביה אחת ותבט אלי.

חווג'ה מושה?

לטיפה?

כן זו הייתה לטיפה...

אישה זקנה, פנים מלאות קמטים, זקנה, אבל מתוך עיניה עוד נשאר סימני הברק הראשון...

בעל זקן... נשתנה... אמרה מתוך לחש ולא הסירה את עיניה מעלי.

מה שלומך? מדוע נשתנית ככה?

הכל מידי אללה, חווג'ה!

היא החרישה.

חווג'ה מושה לקח אשה?

כן, לטיפה...

הייתי רוצה לראותה...

קראתי לאשתי, כי תצא החוצה.

זמן רב הביטה אלי לטיפה.

בעיניה נראו דמעות...

מאז לא ראיתי את לטיפה

סדרת כתבות על בני העדה האתיופית.

צבי תדמור

בעלון 60 פתחתי בסדרה של כתבות על בני העדה האתיופית. הפעם, שני סיפורים על פעיל ציבור אקטיביסט וצעיר שהיה נחוש להגיע לירושלים, שהאמן גדעון אגז'ה הציג בתערוכת צילומיו. "תסתכלו בעיניים של האנשים האלה שחלמו על ירושלים ועשו מסע ארוך וקשה כדי להגיע לישראל. זהו סיפורם של שומרי הגחלת, הגיבורים של הקהילה" והוא מבקש מאיתנו לזכור אותם.

גדעון ערך שיחות ארוכות עם המצולמים, בהן סיפרו לו את סיפורם האישי והקולקטיבי, סיפרו על תלאות הדרך הקשה והמסוכנת מאתיופיה, כאשר מבטם לירושלים. עבור גדעון, סדרת הצילומים הן מסע מרפא במהלך למד על עצמו ועל שורשיו.

ביוגרפיה של זכריאס יונה

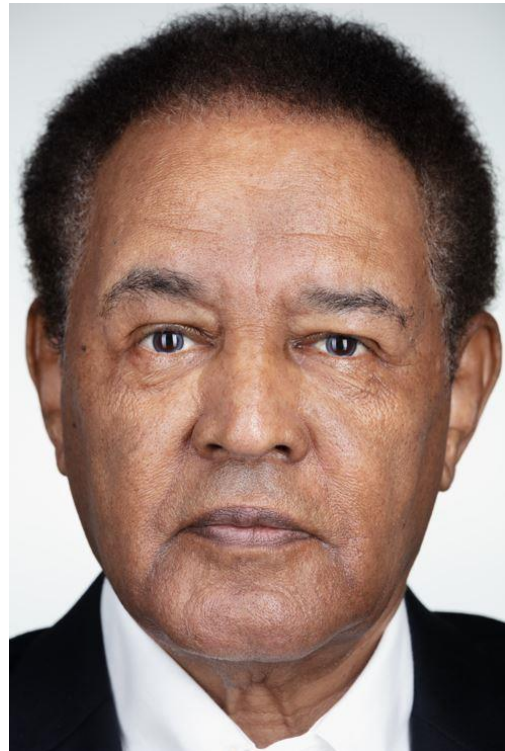
גדעון אגז'ה

זכריאס יונה (73) נולד בשנת 1949 באדיס אבבה ואת ילדותו בילה כקילומטר מהארמון שבו חיו שליטי אתיופיה. כנער למד בבית-הספר התיכון הצרפתי שנחשב לאחד הטובים בבירה ושם רכש את כישורי השפה שלו באנגלית, צרפתית ואמהרית. לאחר מכן המשיך ללימודים גבוהים באוניברסיטה. הוא נחשב לאחד מהאקטיביסטים החשובים שהציתו את המאבק להעלאת יהודי אתיופיה בישראל בשנות ה-70, מי שהוביל מאבקים חברתיים במדינה ושימש כמזכיר הארגון האתיופי הראשון במדינה "התאחדות עולי אתיופיה".

זכריאס היה בן 21 ובשנה השלישית ללימודיו באוניברסיטה, כאשר הפגנות סטודנטים קשות פרצו בארץ בעקבות הירצחו של יו"ר הסטודנטים. אביו, יונה בוגלה, יצר עמו קשר וביקש שיעזוב מיד לישראל. בשנת 1971, שלוש שנים בלבד לפני המלחמה הקשה באתיופיה הגיע זכריאס לארץ תחת אשרת תייר זמנית. הוא למד שנה באוניברסיטה בירושלים ולאחר מכן עזב לת"א.

בשנת 1973 הלחימה באתיופיה החריפה ללא סיוע אקטיבי מצד מדינת ישראל. זכריאס שחש תסכול מהמצב החליט להצטרף לארגון "התאחדות הסטודנטים האתיופים" שבראשו עמד רס"ר חזי עובדיה.

מהר מאוד, ובעקבות מחלוקות אידיאולוגיות, עזב את הארגון והקים יחד עם צעירים נוספים את "התאחדות יהודי אתיופיה". חברי הוועד כללו את זימנה בהרנו שהיה יו"ר הארגון, הרב יוסף, וישעיהו בן ברוך. "היינו נפגשים לפחות 3 פעמים בשבוע ושואלים - מה הלאה? מנתחים. לא הצלחנו למצוא אפילו בן אדם אחד שיתמוך בנו.

היו אנשים שאמרו שאנחנו צודקים והם יעזרו - אבל אלו היו סתם מילים. היה פחד לגעת בנושא הזה".

הוא ממשיך ואומר "זה לא שמדינת ישראל לא ידעה על ההיסטוריה של יהודי אתיופיה. הסיפור היה סיפור של גזענות. לא רצו שחורים במדינת ישראל. כשעלינו ידעו כולם - מבן גוריון ועד שמיר. הראשון שהתבטא נגדנו היה סגן יושב ראש הכנסת ישראל ישעיהו, שהיה נגד פתיחת בתי הספר היהודים באתיופיה הוא כתב דו"ח של כמה עמודים שבו הוא אומר: 'עדיף שיתנצרו ויישארו שם'. ואתה כיהודי נאלץ לבלוע את הדברים האלו. אלו דברים שמדירים שינה מעיניך. אתה יוצא בבוקר לפעילות של הארגון, חוזר באמצע בלילה ומשחזר מה שעשית במשך היום – עושה את החישוב והתוצאה? אפס. כל יום היינו מישהו אחר היה מקבל מכתב. יום יום היינו מנסחים הודעות לעיתונות ולמשרדי הממשלה בבקשה להביא אותם. דבר לא זז והעם שלך סובל. מתו כל כך הרבה אנשים".

בשנת 1974 הקרע בין הקבוצות השונות העמיק, על רקע פרשת הגיור. לדבריו אחרי שהרבנות קיבלה את המגוירים הראשונים שלה - היא התחילה ללחוץ על כל השאר. שר הפנים יוסף בורג, הוציא צווי גירוש עבור יהודים ממוצא אתיופי. זכריאס לא אמר נואש. "התחלנו לחשוב איך מפצחים את הבעיה. אחד הדברים שנמנעו מלדבר עליהם זה הגזענות במדינת ישראל. היינו בחורים נחמדים ונאמנים למדינת ישראל. יותר התעסקנו בבעיות של אלו שנמצאים באתיופיה ונרצחים. יש לך כל מיני אויבים של מדינת ישראל – אתה תצטרף אליהם. ואלו שדמו לנו, השחורים, היו נגד ישראל. בתור שחור שאתה אומר את זה אפרו אמריקאי אתה מחמש אותו. אבל יום אחד החלטנו לחשוף את האמת. איך אתה חושף? הפגנה"

ההפגנה שתוכננה באפריל כללה כ-100 איש - אך הפכה מהר מאוד למלחמת קיום שכבשה את כל העולם. "זו הייתה מלחמה על הבית, על התודעה. על הקרובים שלך. שיום יום רוצחים אותם. ההפגנה עשתה רעש גדול. תקפנו בכל החזיתות – כתבנו 120 מכתבים לכל חבר כנסת. הבאנו מכתב ביד ליוסי שריד. הוא לא האמין. התראיינו לכל החדשות - אחד מדבר עם התקשורת הצרפתית ואחר עם התקשורת האמריקאית ואחר צועק בעברית. שאלו אותנו מי הדובר שלכם אבל לא היה דובר אחד. כל אחד היה הדובר. כל אחד חי את הבעיות האלה באופן יומיומי. אתה פולט את זה באוטומט. וזה באמת יצר אפקט של שינוי. בשנת 1977 עלו 120 עולים".

ביוגרפיה של טקלה צ'יקול

גדעון אגז'ה

טקלה צ'יקול (70) נולדה בשנת 1952, היא חלוצת עלייה, אסירת ציון שעשתה מסע מפרך בדרך להגשמת חלום עלייתה ובדרך אף סייעה ליהודים רבים בנחישות ואומץ לב. היא נולדה בכפר ווינארב טדה מקסני'ת, בת שלישית להוריה (שם ההורים) ועלתה לישראל בשנת 1992. היום היא מתגוררת בבתי-ים, נשואה ואם ל-3 ילדים.

לדבריה, בילדותה עברה להתגורר בגונדר עם דודה ז"ל, ינגוס אישטו ולאחר מכן, בגיל 13 בלבד חותנה עם ארמיאס פקדו ז"ל - ועברה להתגורר עמו תחילה בבירת אריתריאה אסמרה ומאוחר יותר בעיר הומרא, הקרובה לגבול סודן. הזוג התגרש לאחר זמן קצר וצ'יקול עסקה בעבודת אדמה, גידול יבולים ומאוחר יותר גם במכירת טלה ואינג'רה.

"מגיל קטן הייתה לנו זיקה וכמיהה להגיע לארץ אבות אבותינו ולהתגורר בירושלים אך באתיופיה, נאלצנו להסתיר את זהותנו היהודית מחשש לחיינו ומגזענות", היא אומרת.

בשנת 1973 נתפסו בהומרא 17 צעירים אתיופים יהודים אשר עשו את דרכם מאיזור קולה מרבה לסודן. טקלה צ'יקול חברה לצעירים, עזרה להם בסיפור כיסוי מול הרשויות וציידה אותם במזון. "חיברתי ביניהם לבין מורה דרך לסודן

אשר דובר את שפה המקומית והוא כיוון אותם בבטחה ליעד. התחלתי לחבר בין עוד ועוד אנשים עם אותו המורה ובכך סייעתי להם לחצות את הגבול בבטחה מבלי להיתפס".

אלא שבאחת מן הפעמים, נתפסה טקלה ע"י הרשויות בגין פעולותיה הציוניות. רק לאחר תשלום שוחד כבד, הצליחה להשתחרר למעצר בית והמשיכה במלאכתה. בהמשך, טקלה סייעה להעביר גם את אביה ואמה "למרות שהתקשה לעזוב את ארץ מולדתו ושפחד מהלא נודע".

ואכן, הדרך לישראל הייתה רווית תלאות וסכנות אך גם בהגיעה לישראל חוותה טקלה אתגרים. "היו קשיי הסתגלות. אני לא עבדתי ואבי חלה. טיפלתי בו למשך תשע השנים הבאות. חווינו קשיי הסתגלות-פחדנו, התביישנו והתרבות הייתה זרה לנו".

טקלה נשאת אופטימית ומעוררת השראה. לדבריה, "למרות הכול ובזכות הכול על כל אחד ואחת לזכור ולשמר את ההיסטוריה שלנו. להיות גאים במי שאנחנו ובגיבורים שלנו שנספו בדרך. אני שמחה לחלוק את הסיפור שלי".

לראות, להביט, להתבונן

צילם יוסי רזי

חוף פלמחים אוגוסט 2025

נתראה בעלון הבא

תם ולא נשלם